

Krig som mörker

– Världen skulle se annorlunda ut om vuxna kunde se på världen som barn gör. Säger Kim Hof, som medverkar i Barnkorståget på Orienteatern.

Text: Helena Bjerkelius | Bild: Martin Skoog | [Prenumerera](#) | Artikel i [SocialPolitik nr 1 2010](#)

Barn och krig. Det är temat för två föreställningar på Orienteatern i Stockholm under våren. Då spelas Bertolt Brechts pjäs *Mor Courage och hennes barn*. Fredagar och lördagar ges också hans ballad *Barnkorståget* i direkt anslutning till *Mor Courage*.

– *Mor Courage* handlar om en kvinna som lever på kriget och förlorar sina tre barn. I *Barnkorståget* tågar föräldralösa barn genom Polen under andra världskriget, de söker ett rike där det är fred. Det handlar i båda fallen om oskyldiga barn som blir dödade, ett angeläget ämne, säger regissör Lars Rudolfsson.

Barnkorståget är ett långt diktverk av Brecht. Stycket består av 43 strofer och har översatts av Lars Forssell. Musiken har skrivits av Savannah Agger. Barnen i balladen har ingenstans att vara och ingenstans att bo.

– Förmodligen slutar det illa med att de hungrar ihjäl, tror Lars Rudolfsson.

På Orienteatern deltar runt 150 barn och ungdomar i åldrarna 7 till 23 år i föreställningen. En del av dem har gått på audition, andra har teatern kommit i kontakt med på skolor i Husby och Södertälje.

När arbetet började visste Kim Hof, 19, inte så mycket mer om Brecht än att han skrev texter och pjäser. Hon såg en annons att Orienteatern sökte barn och ungdomar till en musikteater och gick dit eftersom hon gärna sjunger.

Nu ser hon Brecht som en samhällskritiker och poet som förskönar sin kritik och gör den vacker. Även om den handlar om krig.

Barnkorståget beskriver hon som en mörk berättelse. Hon berättar att arbetet med den har krävt tålamod och samarbete men också varit jätteroligt.

– Barnen går över gränserna, har olika nationaliteter och olika bakgrund men kämpar för samma sak. På så sätt blir det ändå en väldigt ljus berättelse om fred. Sensmoralen av balladen är att barn inte ser samma gränser som vuxna, och att världen skulle se annorlunda ut om vuxna såg på världen som barn gör, säger Kim Hof som hoppas att publiken ska få känslan att barn kan övervinna alla hinder.

Med sitt krigstema är Mor Courage aktuell även i vår tid, anser Lars Rudolfsson och menar att det är en pjäs som är väl värd att spelas. I synnerhet som teatermannen Brecht intresserade sig för dem som inte har en röst.

– Courage följer trupperna och säljer mat och skor till dem. Det finns en dubbelhet i det, hon hatar och behöver kriget. Offret hon gör är hennes egna barn, säger Lars Rudolfsson och påpekar att dagens krig drabbar civila i högre utsträckning, fler barn, kvinnor och oskyldiga dödas. Vad kan då vi lära av Mor Courage?

– Det är en kvinna som man förhoppningsvis både kan tycka om och inte tycka om, som man kan förstå och identifiera sig med. Hon kanske väljer fel. Kanske skulle hon ha dragit sig bort från kriget och sökt sig till ett civilt jobb istället för att skydda sina barn, svarar Lars Rudolfsson.

För egen del sällar han sig till dem som måste protestera mot krig. Han tror att teatern genom att ställa saker på sin spets kan få människor att börja tänka och känna.

– Om man läser vad barn skriver att de är mest rädda för är det krig. Kriget är otryggt, upprivande och till synes utan förklaringar. Det är klart att man vill göra något för att hjälpa till, säger Lars Rudolfsson som upplever att de

olösliga krigen i världen trappas upp mer och mer.

Frågan om teaterns kraft i dagens samhälle leder honom in på ett resonemang om att han tror på all form av kommunikation som upplysande och förändrande. Att möta andra människors tankar borgar för debatt. På teatern kan människor bli omskakade. En pjäs kan till exempel väcka en moraldebatt om människovärde.

– Teatern kan ge en känsloupplevelse just för att den inte bygger på en teoretisk retorik. Den talar till sinnena och känslorna. Och jag tror på teatern som väg till förändring i det personliga och i samhället. Den kan kanske göra att man ser sig själv och sin käresta på ett annat sätt, säger Lars Rudolfsson.

Som ett komplement till föreställningarna anordnar Orienteatern en serie samtal under frågeställningen Vad är moral i vår tid? kring ämnen som Feminism och krig, med bland andra regissören Suzanne Osten och författaren Anita Goldman, och Kulturen och fredsrörelsen, med förre ärkebiskopen KG Hammar.

– Tanken är att föra samtal och inspireras av varandras åsikter. Utvecklingen går åt mer samtal, jag tror att människor kommer att titta upp från sina mobiler, säger Lars Rudolfsson.

helena.bjerkelius[at]hotmail.com

Helena Bjerkelius

Läs vidare:

www.teateruno.se

www.orianteatern.se

"en kraftfull utsaga om krig och överlevnadsvilja" (Lars Ring om Barnkorståget i Svenska Dagbladet)

"Barnen uttrycker ingenting, utom en återhållen tomhet, istället är det deras imitationer av en obegriplig vuxenvärld som griper så starkt."